

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΑΠΑΝΩΝ
ΣΤΟ Ι ΤΜΗΜΑ
ΠΡΑΞΗ 85/2017

Αποτελούμενο από την Πρόεδρο του Κλιμακίου, Μαρία Αθανασοπούλου, Σύμβουλο, και τις Παρέδρους Χρυσούλα Μιχαλάκη και Αθηνά Σιγάλα (εισηγήτρια).

Συνήλθε στην αίθουσα διασκέψεων του Καταστήματός του, που βρίσκεται στην Αθήνα, στις 23 Μαΐου 2017, με την παρουσία της Γραμματέως του Θεοδώρας Τακιτζίδου.

Για να αποφασίσει επί της από 21.12.2016 έκθεσης διαφωνίας του αναπληρωτή Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο Νομό XXX, σχετικά με τη θεώρηση του 105, οικονομικού έτους 2016, χρηματικού εντάλματος πληρωμής του Δήμου XXX.

*Αφού μελέτησε τα στοιχεία του φακέλου
Και έλαβε υπόψη*

Τη 259/4.1.2017 έγγραφη γνώμη του Αντεπιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Ευάγγελου Καραθανασόπουλου, κωλυομένου του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας, σύμφωνα με την οποία το ελεγχόμενο χρηματικό ένταλμα πληρωμής δεν πρέπει να θεωρηθεί.

Σκέφθηκε κατά το Νόμο

I. Ο αναπληρωτής Επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο Νομό XXX αρνήθηκε, με την 105/26.10.2016 πράξη του, να θεωρήσει το 105, οικονομικού έτους 2016, χρηματικό ένταλμα πληρωμής του Δήμου XXX, ποσού 393,44 ευρώ, που αφορά στην καταβολή της πρώτης μισθοδοσίας (για το χρονικό διάστημα από 20.9.2016 έως 30.9.2016) στην υπάλληλο XXX, η οποία κατετάγη σε προσωποπαγή θέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του ως άνω Δήμου σε συμμόρφωση προς την 2976/2013 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου XXX (Διαδικασία Εργατικών Διαφορών), με την οποία αναγνωρίστηκε ότι η ως άνω υπάλληλος συνδέεται με τον εν λόγω Δήμο με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και υποχρεώθηκε αυτός να την απασχολεί στη θέση, την ειδικότητα και με τις αντιστοιχούσες στην υπηρεσιακή της ένταξη αποδοχές, λαμβανομένων υπόψη και των λοιπών τυπικών της προσόντων, με τους όρους που ίσχυαν πριν την καταγγελία της σύμβασής της. Ως αιτιολογία για την άρνηση θεώρησης, ο αναπληρωτής Επίτροπος προέβαλε, κατ' εκτίμηση των σχετικών λόγων, τα εξής: 1) Το Δημοτικό Συμβούλιο του εν λόγω Δήμου, κατά παράβαση της διάταξης της παραγράφου 2 του άρθρου 72 του ν. 3852/2010, με την 171/2015 απόφασή του (η οποία

ακυρώθηκε τελικά ως μη νόμιμη από την Αποκεντρωμένη Διοίκησης XXX), παρά τη μη σύμφωνη γνώμη του Νομικού Συμβούλου του Δήμου, αποφάσισε να μην ασκήσει έφεση κατά της 2976/2013 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου XXX, 2) Η φερόμενη ως δικαιούχος του ελεγχόμενου χρηματικού εντάλματος δεν ήταν δυνατόν να καταταγεί σε συσταθείσα θέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου σε συμμόρφωση προς την 2976/2013 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου XXX, καθόσον δεν προκύπτει ότι η απόφαση αυτή έχει καταστεί τελεσίδικη και αμετάκλητη, αφού, από τα συνημμένα στο ελεγχόμενο χρηματικό ένταλμα δικαιολογητικά, και συγκεκριμένα από α. το 12236/20.8.2015 έγγραφο της Γραμματέως Δικαστικών Υποθέσεων του εν λόγω Δήμου, στο οποίο αναφέρεται ότι μέχρι την ημερομηνία αυτή (20.8.2015) η αρμόδια υπηρεσία ουδέποτε είχε παραλάβει αγωγή, απόφαση ή οποιοδήποτε άλλο έγγραφο σχετικά με την υπόθεση της φερόμενης ως δικαιούχου υπαλλήλου και β. το 12124/18.8.2015 έγγραφο της Προϊσταμένης Διοικητικών Υπηρεσιών, στο οποίο αναφέρεται ότι στις 10.8.2015 έλαβε για πρώτη φορά γνώση για την άσκηση αγωγής κατά του Δήμου από την XXX, καθώς και για την ύπαρξη απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου περί μη άσκησης ενδίκων μέσων, προκύπτει ότι η προαναφερόμενη απόφαση δεν έχει επιδοθεί νόμιμα και δεν ήταν σε γνώση των αρμοδίων υπηρεσιών, 3) Μη νομίμως εκκαθαρίζεται η εντελλόμενη δαπάνη, καθόσον η 2976/2013 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου XXX, ακόμα κι αν ήθελε θεωρηθεί τελεσίδικη, είναι αναγνωριστική και όχι καταψηφιστική, ενώ σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με την απόφαση αυτή, ο Δήμος είχε υποχρέωση να απασχολεί τη φερόμενη ως δικαιούχο με τους όρους που ίσχυαν πριν την καταγγελία της σύμβασης (ωράριο που δεν θα υπερβαίνει τις επτά ώρες ημερησίως, ο ΟΑΕΔ είχε αναλάβει τη χρηματοδότηση του προγράμματος καταβάλλοντας για κάθε ημέρα και συνολικά όχι πέραν των 22 ημερών ανά μήνα, 25 ευρώ ανά ημέρα μικτά). Επίσης, μη νόμιμα με τη 14484/2016 απόφαση του Δημάρχου κατατάχθηκε σε μισθολογικά κλιμάκια από 1.1.2016, 4) Από την από 21.5.2015 υπεύθυνη δήλωση της φερόμενης ως δικαιούχου προκύπτει ότι αυτή έχει παραιτηθεί από οποιαδήποτε οικονομική απαίτηση που απορρέει από την 5630/2010 αγωγή ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου XXX, επί της οποίας εκδόθηκε 2976/2013 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου XXX και 5) Οι αρχικές συμβάσεις της φερόμενης ως δικαιούχου ελέγχονται ως προς τη νομιμότητά τους, καθόσον η τοποθέτησή της στο πρόγραμμα απόκτησης εμπειρίας (stage) έγινε βάσει απολυτηρίου τίτλου με βαθμό απόλυσης 17 και 11/11, ενώ, όπως προέκυψε από το νέο αποδεικτικό απόλυσης, που κατέθεσε η ίδια με την 3005/9.3.2016 αίτησή της, ο σωστός βαθμός απόλυσης ήταν 16 και 2/11. Στη συνέχεια, ο Δήμος XXX, με το 16902/9.12.2016 έγγραφο του Προϊσταμένου της Οικονομικής Υπηρεσίας, επανυπέβαλε το ως άνω χρηματικό ένταλμα για θεώρηση επισυνάπτοντας την από 5.12.2016 γνωμοδότηση του δικηγόρου Ευάγγελου Ζαχαρόπουλου, καθώς και το από 6.6.2016 έγγραφο του Εισαγγελέα Πρωτοδικών XXX. Ο αναπληρωτής Επίτροπος, όμως, ενέμεινε στην άρνηση θεώρησης, με αποτέλεσμα να ανακύψει διαφωνία, για την άρση της οποίας νομίμως απευθύνεται, με την από 21.12.2016 έκθεσή του, στο Κλιμάκιο τούτο.

II. Α. Το άρθρο 98 του ισχύοντος Συντάγματος ορίζει ότι: «1. Στην αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανήκουν ιδίως: α. Ο έλεγχος των δαπανών του Κράτους, καθώς και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων, που υπάγονται με ειδική διάταξη νόμου στο καθεστώς αυτό. (...). 2. Οι αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου ρυθμίζονται και ασκούνται, όπως νόμος ορίζει. (...)». Περαιτέρω, το άρθρο 28 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 (Α'52), ορίζει ότι: «1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο: α) (...) β) Ασκει, κατά το άρθρο 98 του Συντάγματος, τον έλεγχο των δαπανών του Κράτους, των Ο.Τ.Α. ή άλλων νομικών προσώπων που υπάγονται με ειδική διάταξη νόμου στον έλεγχό του, με σκοπό τη βεβαίωση ότι υπάρχει γι' αυτές πίστωση που έχει νόμιμα χορηγηθεί και ότι κατά την πραγματοποίησή τους τηρήθηκαν οι διατάξεις του νόμου για το δημόσιο λογιστικό ή κάθε άλλη διάταξη νόμου, διατάγματος ή κανονιστικής απόφασης. (...) 3. Κατά τον έλεγχο που ασκείται από το Ελεγκτικό Συνέδριο επιτρέπεται η εξέταση και των ζητημάτων που αναφύονται παρεμπιπτόντως, με την επιφύλαξη των διατάξεων για το δεδικασμένο. (...) 5. Ο έλεγχος της σκοπιμότητας των διοικητικών πράξεων εκφεύγει της αρμοδιότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου. 6. Σε περίπτωση αμφιβολιών του Επιτρόπου, που αναφέρονται στο ουσιαστικό μέρος της δαπάνης, θεωρείται μεν το ένταλμα, αναφέρεται δε συγχρόνως η περίπτωση στο αρμόδιο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το οποίο ύστερα από αξιολόγηση την ανακοινώνει στον Υπουργό Οικονομικών και στον αρμόδιο κατά περίπτωση Υπουργό (...)». Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται ότι ο συνταγματικός νομοθέτης ανέθεσε στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ως ανώτατο δικαστήριο, τον δικαστικής φύσεως έλεγχο των δημοσίων δαπανών, αρμοδιότητα καίριας σημασίας για την πλήρη και αποτελεσματική προστασία του δημοσίου χρήματος. Ως «έλεγχος των δαπανών» νοείται τόσο ο «τυπικός» έλεγχος, δηλαδή η διαπίστωση της τήρησης κατά τη διαχείριση του δημοσίου χρήματος των υπό των υφιστάμενων διατάξεων επιβαλλόμενων προϋποθέσεων (έλεγχος «νομιμότητας και κανονικότητας της δαπάνης») όσο και ο «ουσιαστικός» έλεγχος, δηλαδή η εξακρίβωση της αλήθειας των αναφερόμενων στα δικαιολογητικά για την πληρωμή της δαπάνης γεγονότων ή στοιχείων, καθώς και η διαπίστωση εάν οι διαχειριστικές πράξεις των αρμοδίων οργάνων έγιναν βάσει των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και με σκοπό την εξασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος, αποκλεισμένου, πάντως, του ελέγχου της σκοπιμότητας των οικείων διοικητικών πράξεων, η οποία εκτός του ότι απαγορεύεται ρητά, δεν είναι νοητή λόγω της αρχής της διακρίσεως των λειτουργιών και αποτελεί συνέπεια της δικαστικής φύσεως του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Εάν κατά τη διενέργεια του ανωτέρω ελέγχου γεννηθούν στον αρμόδιο για την άσκηση αυτού Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου βάσιμες αμφιβολίες ως προς το ουσιαστικό μέρος της δαπάνης, δηλαδή αμφιβολίες ως προς την αλήθεια των στοιχείων που περιλαμβάνονται στα υποβληθέντα δικαιολογητικά ή ζητήματα αμφισβήτησης ως προς το κατά πόσο οι πράξεις των αρμοδίων οργάνων έγιναν κατά παράβαση των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και για βλάβη του

δημοσίου συμφέροντος, τότε ο αρμόδιος Επίτροπος, αν δεν υφίσταται άλλος νόμιμος λόγος που να επιβάλει τη μη θεώρηση, θεωρεί μεν το χρηματικό ένταλμα, αναφέρει δε συγχρόνως την περίπτωση στο αρμόδιο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το οποίο (Τμήμα) μετά την αξιολόγηση των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης, εφόσον κρίνει ότι είναι βάσιμες οι αμφιβολίες του Επιτρόπου, προβαίνει σε ανακοίνωση του θέματος στον Υπουργό Οικονομικών και τον αρμόδιο κατά περίπτωση Υπουργό (βλ. ομοίου περιεχομένου διατάξεις του καταργημένου με τον ως άνω Κώδικα Οργανισμού του Ελεγκτικού Συνεδρίου-π.δ. 774/1980, Ε.Σ. Ι Τμ. Πρακτικά 12ης Συν/5.7.2013).

Β. Το άρθρο 72 του ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α' 87), υπό τον τίτλο «Οικονομική επιτροπή – Αρμοδιότητες», όριζε, πριν την τροποποίησή του με το άρθρο 54 του ν. 4447/2016 (Α' 241 23.12.2016) ότι: «1. Η οικονομική επιτροπή είναι όργανο παρακολούθησης και ελέγχου της οικονομικής λειτουργίας του δήμου. Ειδικότερα έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: α) (...) ιγ) αποφασίζει για την άσκηση όλων των ενδίκων βοηθημάτων και των ενδίκων μέσων, ιδ) (...). 2. Για τις περιπτώσεις ιβ', ιγ' και ιδ' της προηγούμενης παραγράφου, η απόφαση λαμβάνεται ύστερα από γνωμοδότηση δικηγόρου, η ανυπαρξία της οποίας συνεπάγεται ακυρότητα της σχετικής απόφασης. Προκειμένου για μισθολογικές απαιτήσεις, κάθε μορφής, περιλαμβανομένων και των επιδομάτων, δεν είναι δυνατή η παραίτηση από την άσκηση ενδίκων μέσων, ο δικαστικός ή εξώδικος συμβιβασμός και η κατάργηση δίκης, εκτός από τις περιπτώσεις που το νομικό ζήτημα έχει κριθεί με απόφαση ανωτάτου δικαστηρίου (...) 4. Η Οικονομική Επιτροπή με ειδική απόφαση που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών της μπορεί να παραπέμπει συγκεκριμένο θέμα της αρμοδιότητάς της στο δημοτικό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, εφόσον κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητά του». Από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων, όπως αυτές ίσχυαν κατά τον κρίσιμο χρόνο, συνάγεται, μεταξύ άλλων, ότι δεν είναι δυνατή η ρητή (με απόφαση του αρμοδίου οργάνου) ή σιωπηρή (με την πάροδο άπρακτης της προβλεπόμενης στο νόμο προθεσμίας) παραίτηση Δήμου από την άσκηση ενδίκων μέσων κατά αποφάσεων που αφορούν μισθολογικές απαιτήσεις, εκτός αν κατόπιν γνωμοδότησης δικηγόρου πιστοποιηθεί ότι το νομικό ζήτημα που αποτέλεσε το αντικείμενο των αποφάσεων αυτών έχει κριθεί με απόφαση ανωτάτου δικαστηρίου (Ε.Σ. Πρακτικά Ι Τμ. 1ης Συν/17.1.2017, 2ης Συν/19.1.2016, 14ης Συν/9.10.2014). Σημειώνεται ότι με το άρθρο 54 του ν. 4447/2016 (Α' 241/23.12.2016) ορίζονται τα εξής: «1. Η περίπτωση ιγ' της παρ.1 του άρθρου 72 του ν. 3852/2010 (Α'87) αντικαθίσταται ως εξής: “ιγ) αποφασίζει για την άσκηση ή μη όλων των ενδίκων βοηθημάτων και των ενδίκων μέσων, καθώς και για την παραίτηση από αυτά“. 2. Το δεύτερο εδάφιο της παρ.2 του άρθρου 72 του ν. 3852/2010 καταργείται. (...) 5. Αποφάσεις αρμοδίων οργάνων Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού περί μη άσκησης ή περί παραίτησης από ένδικο μέσο, οι οποίες εκδόθηκαν ως την έναρξη ισχύος του παρόντος, θεωρούνται, ως προς όλες τις συνέπειές τους, νόμιμες».

III. Α. Στο άρθρο 20 του Συντάγματος ορίζεται ότι: «1. Καθένας έχει δικαίωμα στην παροχή έννομης προστασίας από τα δικαστήρια και μπορεί να αναπτύξει σ' αυτά τις απόψεις του για τα δικαιώματα ή συμφέροντά του, όπως νόμος ορίζει». Περαιτέρω, στο άρθρο 95 του Συντάγματος, όπως αυτό ισχύει μετά την αναθεώρησή του με το από 6.4.2001 Ψήφισμα της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής (Α'84), ορίζεται ότι: «(...) 5. Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της διοίκησης» και στο άρθρο 103 ότι: «1. Οι δημόσιοι υπάλληλοι είναι εκτελεστές της θέλησης του Κράτους και υπηρετούν το Λαό οφείλουν πίστη στο Σύνταγμα και αφοσίωση στην Πατρίδα. Τα προσόντα και ο τρόπος διορισμού τους ορίζονται από το νόμο. 2. Κανένας δεν μπορεί να διοριστεί υπάλληλος σε οργανική θέση που δεν είναι νομοθετημένη. Εξαιρέσεις μπορεί να προβλέπονται από ειδικό νόμο, για να καλυφθούν απρόβλεπτες και επείγουσες ανάγκες με προσωπικό που προσλαμβάνεται για ορισμένη χρονική περίοδο με σχέση ιδιωτικού δικαίου. (...) 6. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων έχουν εφαρμογή (...) και στους υπαλλήλους των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (...)». Περαιτέρω, στο άρθρο 1 του ν. 3068/2002 «Συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις...» (Α'274), όπως ισχύει, ορίζονται τα εξής: «Το Δημόσιο, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται χωρίς καθυστέρηση προς τις δικαστικές αποφάσεις και να προβαίνουν σε όλες τις ενέργειες που επιβάλλονται για την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής και για την εκτέλεση των αποφάσεων. Δικαστικές αποφάσεις κατά την έννοια του προηγούμενου εδαφίου είναι όλες οι αποφάσεις των διοικητικών, πολιτικών, ποινικών και ειδικών δικαστηρίων που παράγουν υποχρέωση συμμόρφωσης ή είναι εκτελεστές κατά τις οικείες δικονομικές διατάξεις και τους όρους που κάθε απόφαση τάσσει. (...)».

Β. Επίσης, ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Κ.Πολ.Δ., π.δ. 503/1985) ορίζει στο άρθρο 321 ότι: «Όσες οριστικές αποφάσεις των πολιτικών δικαστηρίων δεν μπορούν να προσβληθούν με ανακοπή ερημοδικίας και έφεση είναι τελεσίδικες και αποτελούν δεδικασμένο» και στο άρθρο 322 παράγραφος 1 ότι: «Το δεδικασμένο εκτείνεται στο ουσιαστικό ζήτημα που κρίθηκε, αν η απόφαση έκρινε οριστικά για μια έννομη σχέση που έχει προβληθεί με αγωγή, ανταγωγή, κύρια παρέμβαση ή ένσταση συμψηφισμού. Το δεδικασμένο εκτείνεται επίσης στο δικονομικό ζήτημα που κρίθηκε οριστικά».

Γ. Στο π.δ. 50/2001 «Καθορισμός των προσόντων διορισμού σε θέσεις φορέων του δημόσιου τομέα» (Α'39), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης του άρθρου 21 παρ.6 του ν. 2738/1999 (Α'180), ορίζεται, στο άρθρο 1, ότι: «1. Τα κατά κλάδους ή ειδικότητες προσόντα διορισμού μονίμου ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικού σε θέσεις δημοσίων υπηρεσιών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, συμπεριλαμβανομένων και των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμίδας (...) καθορίζονται στα επόμενα άρθρα του διατάγματος αυτού. Εφεξής άλλα ειδικά προσόντα διορισμού μπορεί, με τους οικείους οργανισμούς ή κανονισμούς, να καθορίζονται μόνο

για τους κλάδους ή τις ειδικότητες των οποίων οι ανάγκες δεν καλύπτονται από τις ρυθμίσεις του διατάγματος αυτού. (...))», στο άρθρο 17, ότι: «1. Για τους κλάδους ΔΕ μιας ή περισσοτέρων ειδικοτήτων των οποίων η ονομασία είναι ίδια με την ονομασία: - Διπλώματος Επαγγελματικής Κατάρτισης ΙΕΚ ή (...) – απολυτηρίου τίτλου: - ενιαίου πολυκλαδικού λυκείου ή (...) – άλλου ισότιμου τίτλου σχολικής μονάδας της ημεδαπής ή αλλοδαπής, προσόν διορισμού ορίζεται το ομώνυμο ή αντίστοιχο πτυχίο ή δίπλωμα ή απολυτήριο τίτλος των παραπάνω σχολικών μονάδων. (...))» και, στο άρθρο 18 υπό τον τίτλο «Κλάδος ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων», ότι: «1. Προσόν διορισμού στον εισαγωγικό βαθμό ορίζεται: (...) Απολυτήριο τίτλος: - Ενιαίου Λυκείου (...) ή – Λυκείου Γενικής Κατεύθυνσης ή άλλος ισότιμος και αντίστοιχος τίτλος σχολικής μονάδας της ημεδαπής ή αλλοδαπής (...) 4. Τα προσόντα διορισμού του παρόντος άρθρου ισχύουν και για τις περιπτώσεις πλήρωσης θέσεων υφισταμένων κλάδων ΔΕ Διοικητικού – Λογιστικού και ΔΕ Δακτυλογράφων - Στενογράφων».

Δ. Τέλος, στο ν. 4354/2015 «Διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μισθολογικές ρυθμίσεις ...» (Α' 176) ορίζονται τα εξής, στο άρθρο 7, υπό τον τίτλο «Πεδίο εφαρμογής», ότι: «1. Στις διατάξεις του παρόντος υπάγονται οι μόνιμοι και δόκιμοι πολιτικοί δημόσιοι υπάλληλοι, καθώς και οι υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου και ορισμένου χρόνου: α) (...) δ) των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου και δεύτερου βαθμού (...))», στο άρθρο 8, υπό τον τίτλο «Αποσύνδεση μισθού – βαθμού», ότι: «1. Το προσωπικό της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου εξελίσσεται, ανεξάρτητα από το βαθμό που κάθε φορά κατέχει, σε μισθολογικά κλιμάκια (Μ.Κ.), όπως αυτά ορίζονται στο επόμενο άρθρο. 2. Οι υπάλληλοι που ανήκουν στην ίδια κατηγορία και έχουν το ίδιο μισθολογικό κλιμάκιο δικαιούνται το βασικό μισθό που αντιστοιχεί σε αυτό, ανεξάρτητα από τον κλάδο στον οποίο ανήκει η θέση τους», στο άρθρο 9, υπό τον τίτλο «Μισθολογικά κλιμάκια και κατάταξη των υπαλλήλων», ότι: «1. Τα μισθολογικά κλιμάκια (Μ.Κ.) των υπαλλήλων των κατηγοριών: (...) Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Δ.Ε.) (...) ορίζονται ως εξής: (...) σε δεκατρία (13) για τους υπαλλήλους των κατηγοριών Υ.Ε. και Δ.Ε.. Οι υπάλληλοι (...) των κατηγοριών Υ.Ε. και Δ.Ε. με εισαγωγικό το Μ.Κ. 1 και καταληκτικό το Μ.Κ. 13», στο άρθρο 11, υπό τον τίτλο «Χρόνος και τρόπος μισθολογικής εξέλιξης», ότι: «1. Για τη μισθολογική εξέλιξη των υπαλλήλων όλων των κατηγοριών, από κατώτερο σε ανώτερο μισθολογικό κλιμάκιο, απαιτείται υπηρεσία ως εξής: α. Για τους υπαλλήλους των κατηγοριών Υ.Ε. και Δ.Ε. υπηρεσία τριών (3) ετών σε κάθε μισθολογικό κλιμάκιο (...). 2. Για τη μισθολογική εξέλιξη των υπαλλήλων από το κατώτερο μισθολογικό κλιμάκιο στο αμέσως ανώτερο, απαιτείται να έχει συμπληρωθεί ο καθορισμένος χρόνος υπηρεσίας στο κατώτερο μισθολογικό κλιμάκιο. 3. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο εξέλιξη του υπαλλήλου γίνεται με πράξη του αρμόδιου για το διορισμό οργάνου, που δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (...))» και στο άρθρο 35, ότι: «Η έναρξη ισχύος των άρθρων 7 έως 34 αρχίζει από 1.1.2016, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του».

IV. Από τον συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων συνάγονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: Με τη ρύθμιση του άρθρου 95 παρ. 5 του Συντάγματος, που θεσπίστηκε με το από 6.4.2001 Ψήφισμα της Ζ΄ Αναθεωρητικής Βουλής, ως κανόνας παραπληρωματικός του κατοχυρωμένου στο άρθρο 20 του Συντάγματος δικαιώματος δικαστικής προστασίας, υπό το φως και του άρθρου 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (ΕΣΔΑ), που κυρώθηκε με το ν.δ. 53/1974, (Α΄ 256, βλ. αποφ. ΕΔΔΑ της 19.3.1997 «Hornsby κατά Ελλάδος», της 14.12.1999 «Αντωνακόπουλος και Βορτσελά κατά Ελλάδος», της 25.3.1999 «Ιατρίδης κατά Ελλάδος», της 8.4.2004 «Assanidze κατά Γεωργίας») αλλά και των άρθρων 2 και 14 του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα, που, μαζί με το προαιρετικό του Πρωτόκολλο, κυρώθηκε με το ν. 2462/1997 (Α΄ 25), κατοχυρώθηκε και ρητώς η υποχρέωση της Διοίκησης να συμμορφώνεται προς το περιεχόμενο των δικαστικών αποφάσεων. Επακολούθησε, κατ' εφαρμογή της προεκτεθείσας συνταγματικής επιταγής, η θέσπιση του ν. 3068/2002, στον οποίο οργανώνεται η κατ' άρθρο 95 παρ. 5 του Συντάγματος υποχρέωση της Διοίκησης να εκτελεί και να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις, με παράλληλη ρύθμιση και των εκ της μη συμμόρφωσης επαγομένων εννόμων συνεπειών, διά της θεσπίσεως ελεγκτικού της συμμόρφωσης μηχανισμού και ειδικής κυρωτικής διαδικασίας (άρθρα 2 και 3 του ν. 3068/2002). Ειδικότερα, με τις διατάξεις αυτές οργανώνεται ένα πλήρες σύστημα δικαστικής προστασίας με σκοπό την άμεση και πραγματική ικανοποίηση του δικαιωθέντος διαδίκου έναντι του Δημοσίου, που περιλαμβάνει προεχόντως την υποχρέωση συμμόρφωσης της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις, ήτοι την υποχρέωση αυτής να προβαίνει με θετικές ενέργειες ή παραλείψεις σε αναμόρφωση των νομικών και πραγματικών καταστάσεων για την πραγμάτωση των κριθέντων με αποφάσεις ή πράξεις οργάνων της δικαστικής λειτουργίας, ως αναγκαία συνθήκη για την πραγματική προστασία των πολιτών και την αποκατάσταση της νομιμότητας (ΣτΕ 914/2013, 4775/2012, ΕΔΔΑ αποφ. της 28.10.2010 «Βλαστός κατά Ελλάδος», της 21.6.2007 «Γεωργούλης κ.λπ. κατά Ελλάδος», της 10.5.2007 «Πανταλέων κατά Ελλάδος», της 22.12.2005 «Ιερά Μονή Προφήτου Ηλίου Θήρας κατά Ελλάδος» και της 11.12.2003 «Καραχάλιος κατά Ελλάδος», Ε.Σ. Κλιμ. Ι Τμ. 16/2017, 191/2013). Εξάλλου, από τη γενική διατύπωση τόσο του άρθρου 95 παρ.5 του Συντάγματος όσο και του άρθρου 1 παρ.1 του ν. 3068/2002 και υπό το φως της συνταγματικής αρχής του κράτους δικαίου (άρθρο 25 παρ.1 εδαφ. α-β του Συντάγματος) συνάγεται ότι η υποχρέωση συμμόρφωσης της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις αποτελεί έννοια διάφορη της εκτέλεσης αυτών και ως, εκ τούτου, υποχρέωση της Διοίκησης προς συμμόρφωση γεννάται όχι μόνο σε περίπτωση δικαστικών αποφάσεων που συνιστούν τίτλους εκτελεστούς, κατά την έννοια του άρθρου 904 του Κ.Πολ.Δ., αλλά και σε περίπτωση τελεσίδικων αναγνωριστικών αποφάσεων (Ε.Σ. αποφ. Ι Τμ. 1807/2011, πρξ. Ι Τμ. 77/2012, 69, 163/2011, ΚΠΕΔ στο Ι Τμ. 149/2013, ΝΣΚ 157/2014). Και τούτο, διότι οι τελευταίες στερούνται μεν εκτελεστότητας, πλην όμως και αυτές τέμνουν τη διαφορά ως προς την

ύπαρξη της απαίτησης με δύναμη δεδικασμένου, χωρίς να έχουν επικουρικό χαρακτήρα έναντι των εξοπλισμένων με εκτελεστότητα δικαστικών καταψηφιστικών αποφάσεων (ΑΕΔ 7/2011). Περαιτέρω, το περιεχόμενο και η έκταση των υποχρεώσεων συμμόρφωσης της Διοίκησης, που συνέχεται με τη δεσμευτική ενέργεια του δεδικασμένου, προσδιορίζονται αφενός μεν από το ουσιαστικό αντικείμενο της ανοιγείσας με την αναγνωριστική αγωγή δίκης, όπως αυτό καθορίζεται από τα αιτήματα των διαδίκων και τα πραγματικά περιστατικά, αφετέρου δε από τη διατυπωθείσα στο αιτιολογικό της απόφασης δικαστική κρίση επί των εξετασθέντων ζητημάτων και τη δημιουργία ως προς αυτά δεδικασμένου για τη συγκεκριμένη περίπτωση (πρβλ. Πρακτικά Ε.Σ. Ι Τμ. Συν. 25η/30.10.2014 και 25ηα/3.11.2014). Υπό το πρίσμα αυτό, η αναγνώριση με αμετάκλητη απόφαση πολιτικού δικαστηρίου ότι η σχέση εργασίας που συνδέει ορισμένο εργαζόμενο με εργοδότη το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α. αποτελεί σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου και η επιβαλλόμενη με την απόφαση αυτή υποχρέωση στον εργοδότη να απασχολεί τον εργαζόμενο υπό το καθεστώς αυτό σε θέση, ειδικότητα και αποδοχές που αντιστοιχούν στην υπηρεσιακή του ένταξη, αφού ληφθούν υπόψη και τα λοιπά τυπικά του προσόντα, παράγει δεδικασμένο ως προς τα εν λόγω ζητήματα και δημιουργεί στον εργοδότη υποχρέωση συμμόρφωσης προς τα διατασσόμενα από την εν λόγω δικαστική απόφαση. Συνακόλουθα, ενόψει αφενός της διάταξης της παραγράφου 2 του άρθρου 103 του Συντάγματος, με την οποία ορίζεται ότι «κανένας δεν μπορεί να διοριστεί υπάλληλος σε οργανική θέση που δεν είναι νομοθετημένη» και η οποία, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του ίδιου άρθρου, έχει εφαρμογή και στο προσωπικό των Ο.Τ.Α. και αφετέρου της δεσμευτικότητας της δικαστικής απόφασης, ανακύπτει υποχρέωση της Διοίκησης να συστήσει θέσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωποπαγούς χαρακτήρα, οι οποίες θα καλυφθούν από τα πρόσωπα, υπέρ των οποίων εκδόθηκε η ως άνω δικαστική απόφαση, στη συνέχεια, δε, να εκδώσει τις οικείες πράξεις κατάταξης, προκειμένου να ολοκληρωθεί η υπηρεσιακή ένταξη των προσώπων αυτών, εφόσον έχουν τα απαραίτητα για την ένταξή τους τυπικά προσόντα (Ν.Σ.Κ. Ολ. 129/2016, Ν.Σ.Κ. 79/2016, 306/2014, 85/2012, πρβλ. ΚΠΕΔ στο Ι Τμ. 34/2017). Μειοψήφησε η Πάρεδρος Χρυσούλα Μιχαλάκη, η οποία διατύπωσε την ακόλουθη γνώμη: Κατά τη συμμόρφωση, η Διοίκηση ως βαρυνόμενος με την υλική εκτέλεση της αποφάσεως εργοδότης δεσμεύεται από το συνολικό περιεχόμενο της δικαστικής αποφάσεως, ήτοι τόσο από το αιτιολογικό όσο και από το διατακτικό της (πρβ. Ολομ. Ε.Σ. 2324/2009). Υπό το πρίσμα αυτό, εφόσον με αμετάκλητη απόφαση πολιτικού δικαστηρίου κριθεί ότι, ενόψει της απορρέουσας από το άρθρο 4 παρ. 4 ΣΕΕ υποχρέωσης του εθνικού δικαστή να ερμηνεύει το ελληνικό δίκαιο σύμφωνα με το σκοπό της Οδηγίας 1999/70/ΕΚ, η κατ' άρθρο 103 παρ. 8 του Συντάγματος απαγόρευση μετατροπής των ορισμένου χρόνου συμβάσεων σε αορίστου δεν εμποδίζει τα ελληνικά δικαστήρια να αναγνωρίζουν τον αληθή χαρακτήρα μίας έννομης σχέσης, βάσει δε αυτής της παραδοχής το δικαστήριο αναγνωρίζει το μεν ότι η επίδικη σχέση εργασίας λειτούργησε ως αορίστου χρόνου και ως εκ τούτου ήταν άκυρη η καταγγελία αυτής, το δε ότι οι επιταγές του άρθρου 8 παρ. 3 του

ν. 2112/1920 συνιστούν τα αναγκαία εκείνα μέτρα που εξασφαλίζουν την πλήρη αποτελεσματικότητα της Οδηγίας, η υποχρέωση συμμόρφωσης του φορέα προς την απόφαση αυτή εξικνείται έως του σημείου να απασχολεί τον εργαζόμενο στη θέση, την ειδικότητα και με τις αντιστοιχούσες στην αναγνωρισθείσα εργασιακή σχέση αποδοχές για το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από τη δημοσίευση της απόφασης έως την καθ' οιονδήποτε νόμιμο τρόπο λύση της εργασιακής σχέσης. Ενόψει συνεπώς της προαναφερθείσας συνταγματικής απαγόρευσης, η σύσταση θέσης εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωποπαγούς χαρακτήρα δεν συνιστά υποχρεωτικό για τον εργοδότη θετικό μέτρο συμμόρφωσης προς την απόφαση αυτή, αφού η ένταξη σε οργανική θέση προϋποθέτει την ύπαρξη έγκυρης σύμβασης εργασίας, ήτοι σύμβαση καταρτισθείσα σύμφωνα με την προβλεπόμενη εκ του εκτελεστικού του Συντάγματος ν. 2190/1994 διαδικασία.

V. Στην υπό κρίση υπόθεση, από τα δικαιολογητικά που συνοδεύουν το ελεγχόμενο χρηματικό ένταλμα πληρωμής, προκύπτουν τα ακόλουθα: Η XXX απασχολήθηκε στο Δήμο XXX (στο Δημοτολόγιο και στο Τμήμα Αλλοδαπών, ειδικότητα ΔΕ Διοικητικού) από 1.10.2007 έως 31.3.2009 και από 19.5.2009 έως 30.6.2010, δυνάμει του από 20.9.2007 «συμφωνητικού συνεργασίας στο πλαίσιο του προγράμματος για την απόκτηση εργασιακής εμπειρίας (stage) στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού», που υπογράφηκε μεταξύ αυτής, του Ο.Α.Ε.Δ. και του Δήμου XXX, καθώς και της 2425/20/19.5.2009 απόφασης του Δ.Σ. του Ο.Α.Ε.Δ. περί αυτοδίκαιης παράτασης του ως άνω συμφωνητικού. Περαιτέρω, η ως άνω εργαζόμενη κατέθεσε ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου XXX την από 28.9.2010 αγωγή της (αριθμ. καταθ. δικογρ. 5630/2010) κατά του Δήμου XXX ως καθολικού διαδόχου του Δήμου XXX και του ν.π.δ.δ., με την επωνυμία «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ (Ο.Α.Ε.Δ.)», με την οποία ζήτησε, μεταξύ άλλων, να αναγνωρισθεί, το μεν, ότι συνδέεται με τον ως άνω Δήμο και με τον Ο.Α.Ε.Δ. με ενιαία σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, το δε, ότι η καταγγελία της σύμβασης εργασίας της ήταν άκυρη, καθώς και να υποχρεωθεί ο Δήμος αυτός και ο Ο.Α.Ε.Δ. να αποδέχονται την εργασία της απασχολώντας την στη θέση, την ειδικότητα και με τις αντιστοιχούσες στην υπηρεσιακή της ένταξη αποδοχές, λαμβανομένων υπόψη και των λοιπών τυπικών της προσόντων, με τους όρους που ίσχυαν πριν την καταγγελία της σύμβασής της και με την απειλή επιβολής χρηματικής ποινής ύψους 300 ευρώ για κάθε ημέρα παράβασης της υποχρέωσης αυτής. Σχετικώς, εκδόθηκε η 2976/2013 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου XXX (Διαδικασία Εργατικών Διαφορών), με την οποία έγινε δεκτή η αγωγή ως προς τον Δήμο XXX, και έγινε δεκτό ότι η εν λόγω εργαζόμενη, που απασχολήθηκε στο Δημοτολόγιο και το Τμήμα Αλλοδαπών του Δήμου XXX (ήδη Δήμο XXX), από 1.10.2007 έως 31.3.2009, δυνάμει του προμνησθέντος «συμφωνητικού συνεργασίας», και από 19.5.2009 έως 30.6.2010, δυνάμει της 2425/20/19.5.2009 απόφασης του Δ.Σ. του Ο.Α.Ε.Δ. περί αυτοδίκαιης παράτασης του ως άνω συμφωνητικού,

στην πραγματικότητα απασχολείτο όχι ως μαθητευόμενη, αλλά υπό τους ίδιους ακριβώς όρους που εργαζόνταν και οι μόνιμοι υπάλληλοι του Δήμου αυτού, με τους οποίους ασκούσε τα ίδια καθήκοντα, τελούσε δε υπό τις δεσμευτικές για αυτήν οδηγίες του ως άνω Δήμου σχετικά με τον τόπο, τον τρόπο και τον χρόνο παροχής της εργασίας της. Ως εκ τούτου, αναγνώρισε, σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν. 2112/1920, ότι η σύμβαση που συνέδεε την εν λόγω εργαζόμενη με τον Δήμο XXX αποτελούσε μία ενιαία σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, αναγνώρισε, επίσης, την ακυρότητα της καταγγελίας της ως άνω ενιαίας σύμβασης και υποχρέωσε τον Δήμο XXX να την απασχολεί στη θέση, την ειδικότητα και με τις αντιστοιχούσες στην υπηρεσιακή της ένταξη αποδοχές, λαμβανομένων υπόψη και των λοιπών τυπικών της προσόντων, με τους όρους που ίσχυαν πριν την καταγγελία της σύμβασής της και με απειλή χρηματικής ποινής ύψους 50,00 ευρώ για κάθε ημέρα παράβασης της υποχρέωσης αυτής. Η απόφαση αυτή, που δημοσιεύθηκε στις 19.11.2013, επιδόθηκε στο Δήμο XXX, στις 29.4.2015, όπως προκύπτει από τη σχετική επισημείωση του δικαστικού επιμελητή, που έχει τεθεί στην πρώτη σελίδα του αντιγράφου της απόφασης. Περαιτέρω, η Οικονομική Επιτροπή του ως άνω Δήμου, αφού έλαβε υπόψη την 7095/18.5.2015 γνωμοδότηση του πληρεξουσίου δικηγόρου του Δήμου XXX, με την 383/18.5.2015 απόφασή της, παρέπεμψε το θέμα της άσκησης ή μη έφεσης κατά της 2976/2013 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου XXX, λόγω της ιδιαίτερης σοβαρότητάς του, στο Δημοτικό Συμβούλιο (Δ.Σ.), το οποίο, με την 171/22.5.2015 απόφασή του, αποφάσισε ομόφωνα την μη άσκηση έφεσης κατά της 2976/2013 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου XXX και ανέθεσε τις περαιτέρω νόμιμες ενέργειες στο Δήμαρχο XXX. Σημειώνεται, ότι ο δικηγόρος XXX, που είχε εκπροσωπήσει τον Δήμο XXX κατά τη συζήτηση της αγωγής της ως άνω εργαζόμενης επί της οποίας εκδόθηκε η 2976/2013 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου XXX, στην 7095/18.5.2015 γνωμοδότησή του, που ελήφθη υπόψη και από το Δημοτικό Συμβούλιο, είχε επισημάνει, μεταξύ άλλων, τα εξής: α. σχετικά με τη δυνατότητα άσκησης έφεσης, αφού ανέφερε ότι η προθεσμία της έφεσης, σύμφωνα με το άρθρο 518 του Κ.Πολ.Δ., είναι τριάντα ημέρες από την επίδοση της απόφασης, καθώς και ότι η προαναφερόμενη δικαστική απόφαση επιδόθηκε στο Δήμο XXX στις 29.04.2015, επεσήμανε ότι «η απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου περί της ασκήσεως ή μη των ενδίκων μέσων θα πρέπει να γίνει το συντομότερο δυνατόν μετά τη λήψη της παρούσας, δεδομένου του χρόνου που είναι απαραίτητος για τη σύνταξη της έφεσης και του ότι για την κατάθεσή της απαιτείται μετάβαση στην Αθήνα» και β. σχετικά με την υποχρέωση ή μη του Δήμου εξάντλησης των ενδίκων μέσων, αφού ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι i) σύμφωνα με το άρθρο 72 παρ.2 του ν. 3852/2010, προκειμένου για μισθολογικές απαιτήσεις κάθε μορφής δεν είναι δυνατή η παραίτηση από την άσκηση ενδίκων μέσων, εκτός από τις περιπτώσεις που το ζήτημα έχει κριθεί με απόφαση ανωτάτου δικαστηρίου, ii) σύμφωνα με τη 273/2008 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους στην κατηγορία των «μισθολογικών απαιτήσεων» υπάγονται και οι αγωγές με αντικείμενο την αναγνώριση της εγκυρότητας της σύμβασης ως αορίστου χρόνου, iii) σύμφωνα με την οικ.

129/31.12.2013 εγκύκλιο του Υπουργού Εσωτερικών, αυτές οι δικαστικές διαφορές εμπίπτουν στην περίπτωση του άρθρου 72 παρ. 2 του ν. 3852/2010 και iv) σύμφωνα με την 7/2011 απόφαση της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου δεν είναι επιτρεπτή η μετατροπή των διαδοχικών συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου σε αορίστου εφόσον αυτές συνήφθησαν μετά την αναθεώρηση του Συντάγματος (18.4.2001)» κατέληξε στο εξής συμπέρασμα: «Επειδή υπάρχουν πλήθος αντιφατικών αποφάσεων από τα Ελληνικά Δικαστήρια για το θέμα της αναγνώρισης των συμβάσεων εργασίας αορίστου χρόνου εκ των οποίων άλλες δέχονται ότι η υπό κρίση διαφορά δεν είναι μισθολογικής φύσεως και άλλες δέχονται ότι είναι μισθολογικής φύσεως και επειδή το εν λόγω θέμα θεωρώ ότι είναι μείζονος σπουδαιότητας, άποψή μου είναι η οποιαδήποτε απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής να εγκριθεί και από το Δημοτικό Συμβούλιο». Μετά δε την απόφαση του Δ.Σ. περί μη άσκησης έφεσης κατά της 2796/2013 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου XXX, η οποία συνιστά, κατ' ουσίαν, παραίτηση από το σχετικό δικαίωμα, η απόφαση αυτή κατέστη τελεσίδικη (βλ. το 9434/3.9.2015 πιστοποιητικό της Γραμματέως του Πρωτοδικείου XXX). Η προαναφερόμενη (171/2015) απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ακυρώθηκε με την 1657/109177/8.7.2015 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης XXX, καθόσον κρίθηκε ότι δεν στοιχειοθετείται νόμιμα η παραίτηση του Δήμου από την άσκηση έφεσης κατά της οικείας δικαστικής απόφασης. Κατόπιν, δε, του 12124/18.8.2015 εγγράφου της Προϊσταμένης Διοικητικών Υπηρεσιών, ο δικηγόρος XXX, με την από 21.9.2015 γνωμοδότησή του, ενημέρωσε το Δήμο ότι η ακύρωση της 171/2015 απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου από τον Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης ουδόλως επηρεάζει το καθεστώς των εργασιακών σχέσεων που πρέπει να ισχύσουν στο μέλλον ανάμεσα στο Δήμο και την XXX, επειδή η 2976/2013 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου XXX έχει καταστεί τελεσίδικη και αμετάκλητη και, ως εκ τούτου, ο Δήμος πρέπει να συμμορφωθεί με το διατακτικό της και να προβεί στις νόμιμες και απαραίτητες ενέργειες προκειμένου αυτή να υλοποιηθεί. Στη συνέχεια, εκδόθηκε η απαιτούμενη, σύμφωνα με την παράγραφο 21 του άρθρου ένατου του ν. 4057/2012, XXX (B'XXX) απόφαση του αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, για την κατανομή, μεταξύ άλλων, της XXX στο Δήμο XXX σε θέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου ειδικότητας ΔΕ Διοικητικού. Περαιτέρω, κατά τον διενεργηθέντα, σύμφωνα με το άρθρο 28 του ν. 4305/2014, έλεγχο γνησιότητας του 402/30.6.1986 απολυτηρίου (από το Κλασικό Λύκειο XXX) της XXX διαπιστώθηκε ασυμβατότητα του τίτλου αυτού με τον γνήσιο τίτλο (σχετ. το 3089/9.3.2016 έγγραφο του Διευθυντή της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης XXX). Συγκεκριμένα, διαπιστώθηκε ότι ο απολυτήριο τίτλος που είχε προσκομιστεί ύστερα από το 2237/23.2.2016 έγγραφο του Δημάρχου ήταν τροποποιημένος ως προς το βαθμό, καθόσον ανέγραφε ως γενικό βαθμό απόλυσης δεκαεπτά και έντεκα ενδέκατα (17 11/11), ενώ ο σωστός βαθμός απόλυσης ήταν δεκαέξι και δύο ενδέκατα (16 2/11). Στις 9.3.2016, η φερόμενη ως δικαιούχος του ελεγχόμενου χρηματικού εντάλματος κατέθεσε το από 8.3.2016 αποδεικτικό απόλυσεως «σε αντικατάσταση απολυτηρίου που εκ

παραδρομής κατατέθηκε στην υπηρεσία», το οποίο ανέγραφε ως γενικό βαθμό απόλυσης δεκαέξι και δύο ενδέκατα (16 2/11) και πιστοποιήθηκε ως γνήσιο από τη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης XXX (σχετ. το 3921/31.3.2016 έγγραφο του Διευθυντή της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης XXX). Κατόπιν τούτου, ο Δήμαρχος XXX με το ΕΜΠ 21/16.5.2016 έγγραφό του προς το Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης ζήτησε την άποψη του Υπουργείου σχετικά με τη δυνατότητα πρόσληψης της υπαλλήλου αυτής, επισημαίνοντας ότι ο βαθμός απολυτηρίου δεν είχε αντίκτυπο στην πρόσληψή της καθόσον αυτή γινόταν κατόπιν δικαστικής απόφασης, παράλληλα, δε, με το ΕΜΠ 20/16.5.2016 έγγραφό του ενημέρωσε τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών XXX σχετικά με το προαναφερόμενο περιστατικό μη γνησιότητας απολυτηρίου τίτλου και με το ΕΜΠ 24/19.5.2016 έγγραφό του κάλεσε την εν λόγω υπάλληλο να εκθέσει γραπτώς τις απόψεις της για το ζήτημα αυτό. Όπως, δε, προκύπτει από την από 6.6.2016 αναφορά του Εισαγγελέα Πρωτοδικών XXX προς τον Εισαγγελέα Εφετών XXX, η ως άνω υπόθεση νοθευμένου ως προς το βαθμό απολυτηρίου τίτλου τέθηκε στο αρχείο ως προφανώς αβάσιμη στην ουσία της, καθόσον αφενός η εν λόγω υπάλληλος κατάθεσε στις 9.3.2016 αποδεικτικό απόλυσης, το οποίο ήταν γνήσιο και αφετέρου το νοθευμένο απολυτήριο δεν θα μπορούσε να έχει έννομες συνέπειες, διότι ο βαθμός απολυτηρίου δεν επηρέασε την πρόσληψή της. Επίσης, σύμφωνα με το ΕΜΠ 65/17.6.2016 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης XXX και το συνημμένο σε αυτό με αριθ. πρωτ. ΔΙΔΑΔ/Φ.34.3/129/30497/10.7.2015 έγγραφο του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, που είχε εκδοθεί με αφορμή άλλη (παρόμοια) υπόθεση πλαστότητας τίτλου σπουδών, στις περιπτώσεις που ο υπάλληλος διέθετε τη δεδομένη χρονική στιγμή το απαραίτητο για την πρόσληψή του στη συγκεκριμένη θέση τυπικό προσόν, η προσκόμιση του παραποιημένου τίτλου μπορούσε να οδηγήσει στην κίνηση της πειθαρχικής διαδικασίας αλλά όχι στην ανάκλησή της πρόσληψής του. Εξάλλου, όπως ανέφερε η δικαιούχος του ελεγχόμενου χρηματικού εντάλματος στις από 30.5.2016 έγγραφες απόψεις της, η παραποίηση του βαθμού απολύσεως είχε γίνει από αυτήν κατά την αποφοίτησή της από το Κλασικό Λύκειο XXX, εν είδει αστεϊσμού προς την αδελφή της και προκειμένου να της αποδείξει ότι ήταν καλή μαθήτρια, η κατάθεση δε του τίτλου αυτού στο Δήμο XXX έγινε εκ παραδρομής και χωρίς δόλο, αφού ο βαθμός του απολυτηρίου δεν ασκούσε επιρροή στην πρόσληψή της (σχετ. και η από 18.7.2016 γνωμοδότηση του Δικηγόρου XXX). Τέλος, με την XXX (Γ'XXX) απόφαση του Δημάρχου XXX κατετάγη η φερόμενη ως δικαιούχος του ελεγχόμενου χρηματικού εντάλματος σε συνιστώμενη προσωποπαγή θέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ειδικότητα ΔΕ Διοικητικός, Βαθμός Δ') και στις 20.9.2016 ορκίστηκε και ανέλαβε υπηρεσία. Για την καταβολή δε στην εν λόγω υπάλληλο της πρώτης μισθοδοσίας της (από 20.9.2016 έως 30.9.2016) εκδόθηκε το 105, οικονομικού έτους 2016, χρηματικό ένταλμα πληρωμής του προαναφερόμενου Δήμου, ποσού 393,44 ευρώ.

VI. Με τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στις προηγούμενες νομικές σκέψεις, το Κλιμάκιο κρίνει ότι η 2976/2013 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου XXX κατέστη τελεσίδικη, αφού το αρμόδιο όργανο του Δήμου XXX, με την 171/22.5.2015 απόφασή του, που εκδόθηκε ύστερα από την από 18.5.2015 γνωμοδότηση του πληρεξουσίου δικηγόρου του Δήμου και ενώ διαρκούσε η προθεσμία για την άσκηση έφεσης κατά της ως άνω δικαστικής απόφασης, αποφάσισε να μην ασκήσει έφεση κατ' αυτής. Εξάλλου, η προβαλλόμενη από την Προϊσταμένη Διοικητικών Υπηρεσιών του Δήμου, καθώς και από τη Γραμματέα Δικαστικών Υποθέσεων μη έγκαιρη γνώση της επίδοσης της προαναφερόμενης δικαστικής απόφασης δεν ασκεί, εν προκειμένω, επιρροή, καθόσον η μη άσκηση έφεσης δεν ήταν αποτέλεσμα απώλειας της προθεσμίας για την άσκησή της, αλλά απόφασης του αρμόδιου οργάνου, με την οποία παραιτήθηκε από την άσκηση έφεσης. Λόγω δε μη άσκησης οποιουδήποτε ένδικου μέσου κατ' αυτής, η εν λόγω δικαστική απόφαση έχει καταστεί αμετάκλητη (σχετ. το 9434/3.9.2015 πιστοποιητικό της Γραμματέως του Πρωτοδικείου XXX). Περαιτέρω, το Κλιμάκιο κρίνει ότι από το παραγόμενο από την ως άνω αμετάκλητη δικαστική απόφαση δεδικασμένο ανέκυψε υποχρέωση του Δήμου XXX να συστήσει προσωποπαγή θέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, προκειμένου να καλυφθεί από τη φερόμενη ως δικαιούχο του ελεγχόμενου χρηματικού εντάλματος, υπέρ της οποίας εκδόθηκε η προαναφερόμενη δικαστική απόφαση και συνακόλουθα, υποχρέωση του αρμόδιου οργάνου να εκδώσει την οικεία πράξη κατάταξής της, αφού διαπιστώθηκε ότι διέθετε το απαιτούμενο από το νόμο τυπικό προσόν για τον Κλάδο ΔΕ (απολυτήριο τίτλο Λυκείου) καταβάλλοντάς της τις νόμιμες αποδοχές. Επομένως, είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι οι περί του αντιθέτου προβαλλόμενοι λόγοι διαφωνίας (2ος, 3ος, 4ος) του αναπληρωτή Επιτρόπου. Εξάλλου, το γεγονός της προσκόμισης από την λόγω εργαζόμενη παραποιημένου ως προς τον βαθμό απόλυσης απολυτηρίου, δεν ασκεί επιρροή στη νομιμότητα της εντελλόμενης με το ελεγχόμενο χρηματικό ένταλμα δαπάνης, καθόσον η φερόμενη ως δικαιούχος διέθετε γνήσιο απολυτήριο τίτλο Λυκείου, που προβλέπεται από το νόμο (π.δ. 50/2001) ως τυπικό προσόν για την κατάταξη στον κλάδο ΔΕ, χωρίς να γίνεται οποιαδήποτε διάκριση ανάλογα με τον βαθμό απόλυσης (βλ. και άρθρο 52 του ν. 4456/2017, Α'24/1.3.2017). Μειοψήφησε η Πάρεδρος Χρυσούλα Μιχαλάκη, σύμφωνα με τη γνώμη της οποίας η εντελλόμενη με το επίμαχο ένταλμα πληρωμής δαπάνη δεν είναι νόμιμη. Και τούτο, διότι νόμιμο έρεισμά της δεν συνιστά κατ' ουσίαν η ανωτέρω απόφαση του ΜΠΑ, με την οποία, ανεξαρτήτως της ορθότητάς της, απλώς υποχρεώθηκε ο Δήμος να αποδέχεται τις υπηρεσίες της φερομένης ως δικαιούχου υπαλλήλου υπό καθεστώς εξηρημένης εργασίας αορίστου χρόνου έναντι μισθού έως ότου προβεί στην καθ' οιονδήποτε νόμιμο τρόπο λύση της εργασιακής σχέσης, αλλά η κατόπιν αυτής εκδοθείσα πράξη σύστασης οργανικής θέσεως εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωποπαγούς χαρακτήρα, η οποία βαίνει πέραν των αναγκαίων ενεργειών της Διοίκησης για την υλική συμμόρφωσή της προς το περιεχόμενο της επίμαχης δικαστικής απόφασης, συνιστά δε

νομική πράξη πρωτογενούς άσκησης του διευθυντικού δικαιώματος του εργοδότη προσιδιάζουσα σε έγκυρη σύμβαση εργασίας, η οποία όμως εν προκειμένω δεν υφίσταται, αφού δεν έχει τηρηθεί η προβλεπόμενη εκ του εκτελεστικού του Συντάγματος ν. 2190/1994 διαδικασία. Επομένως, λαμβανομένου υπ' όψη και του περιεχομένου της επίμαχης δικαστικής απόφασης, οι αξιώσεις της φερομένης ως δικαιούχου που παρέχει την εργασία της σε συμμόρφωση προς τον εκτελεστό αυτό τίτλο, δεν μπορούν να έχουν ως έρεισμά τους πράξεις αναγόμενες στη λειτουργία νομίμων συμβάσεων εργασίας που συνιστούν όρους οριστικής υποδοχής του εργαζομένου στην εκμετάλλευση του εργοδότη, όπως η τοποθέτησή του σε θέση, ο προσδιορισμός οργανικής ειδικότητας ή η μισθολογική του αντιμετώπιση αντιστοίχως προς το νομίμως προσληφθέν προσωπικό, με έκδοση πράξεων κατάταξης σε μισθολογικό κλιμάκιο και ευθεία εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4354/2015. Αντιθέτως, οι αξιώσεις αυτές έχουν ως βάση τους τις διατάξεις περί αδικαιολογίου πλουτισμού (904 ΑΚ) και, ως εκ τούτου, ο Δήμος υποχρεούται, χωρίς να εκδώσει νομικές πράξεις αντίστοιχες προς εκείνες που εκδίδει για τους μισθωτούς με έγκυρη σύμβαση εργασίας να αποδώσει στη φερόμενη ως δικαιούχο απλώς την ωφέλεια που αποκόμισε από την εργασία της. Η ωφέλεια δε αυτή συνίσταται στα ποσά που θα κατέβαλλε ως αμοιβή σε άλλα πρόσωπα, τα οποία, προς κάλυψη των αντίστοιχων αναγκών του θα προσελάμβανε με έγκυρες συμβάσεις και τα οποία θα είχαν τις ίδιες ικανότητες και τα ίδια προσόντα με αυτή (πρβ. Πρ. Ι Τμ. 141/2012, ΑΠ 885/2014, 126/2015). Τέλος, κατά την μειοψηφούσα αυτή άποψη, ενόψει των προεκτεθέντων παρίσταται αλυσιτελής ο προβαλλόμενος από τον Επίτροπο λόγος που αφορά τη γνησιότητα του απολυτηρίου της φερόμενης ως δικαιούχου. Περαιτέρω, απορριπτέος είναι και ο λόγος διαφωνίας, με τον οποίο προβάλλεται ότι μη νόμιμα με την 14484/2016 απόφαση του Δημάρχου κατατάχθηκε η εν λόγω εργαζόμενη σε μισθολογικά κλιμάκια από 1.1.2016, καθόσον, πέραν του ότι δεν προσκομίζεται η προαναφερόμενη απόφαση του Δημάρχου, δεν προβάλλεται συγκεκριμένος λόγος μη νομιμότητας της απόφασης αυτής, όπως δε προκύπτει από την οικεία μισθοδοτική κατάσταση η κατάταξη της εν λόγω δικαιούχου έγινε στο εισαγωγικό για τον κλάδο της μισθολογικό κλιμάκιο (Μ.Κ.1). Τέλος, το ζήτημα της νομιμότητας της 171/2015 απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου XXX, το οποίο τίθεται με τον πρώτο λόγο διαφωνίας, με τον οποίο ο αναπληρωτής Επίτροπος εκφράζει αμφιβολίες ως προς το ουσιαστικό μέρος της δαπάνης που εντέλλεται με το ελεγχόμενο χρηματικό ένταλμα, προβάλλεται απαραδέκτως ενώπιον του παρόντος Κλιμακίου, καθόσον, όπως έγινε δεκτό στη σκέψη ΙΙ, ο αρμόδιος Επίτροπος, εάν δεν υφίσταται άλλος λόγος που να επιβάλλει τη μη θεώρηση του ελεγχόμενου χρηματικού εντάλματος, οφείλει να το θεωρήσει και να αναφέρει συγχρόνως την περίπτωση στο Ι Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το οποίο, μετά από αξιολόγηση των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης, εφόσον κρίνει ότι είναι βάσιμες οι αμφιβολίες του Επιτρόπου, θα προβεί σε ανακοίνωση του θέματος στον Υπουργό Οικονομικών και τον αρμόδιο Υπουργό.

VII. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, η εντελλόμενη με το 105, οικονομικού έτους 2016, χρηματικό ένταλμα πληρωμής του Δήμου XXX, δαπάνη είναι νόμιμη και, ως εκ τούτου, αυτό θα μπορούσε να θεωρηθεί αν δεν είχε λήξει το οικονομικό έτος τις πιστώσεις του οποίου βαρύνει.

Για τους λόγους αυτούς

Αποφαίνεται ότι το 105, οικονομικού έτους 2016, χρηματικό ένταλμα πληρωμής του Δήμου XXX, ποσού 393,44 ευρώ, δεν πρέπει να θεωρηθεί, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

